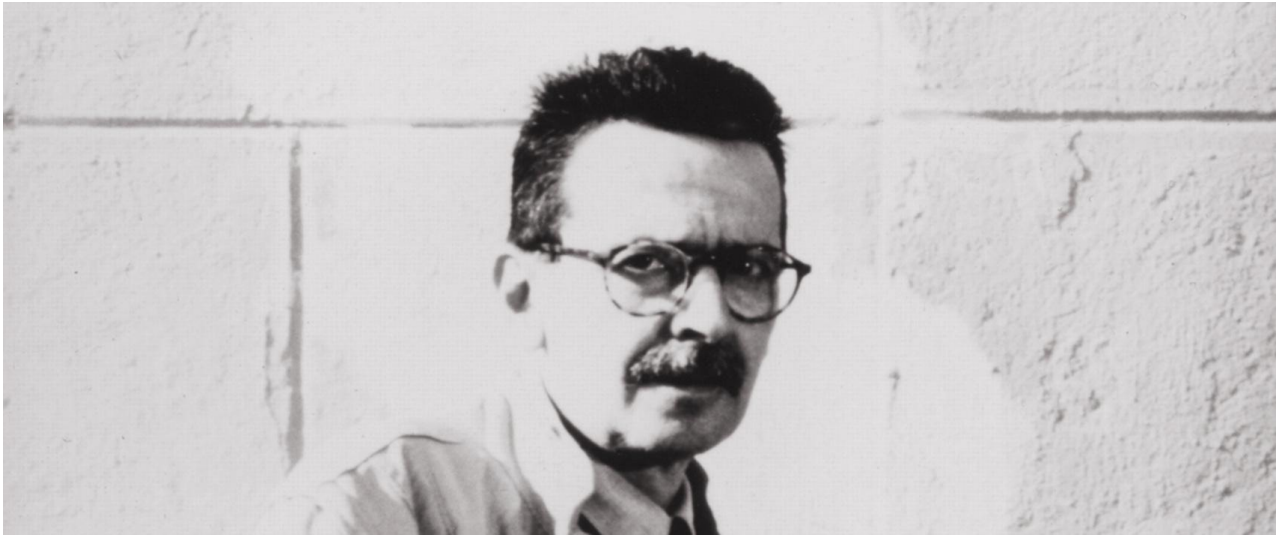

El Bukowski de la corbata

 www.quaderndelesidees.press/el-bukowski-de-la-corbata/

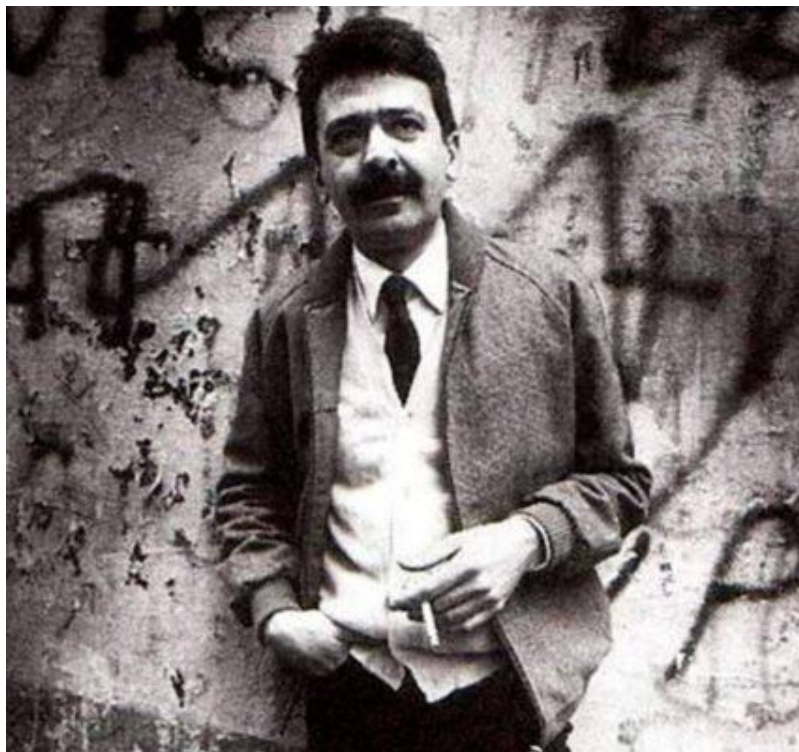
1 de setembre del 2025

Temps de lectura: 8 minuts

Alberto Valle

L'editorial Efe Eme recupera l'obra i el llegat de Raúl Núñez: l'argentí que va arribar a Barcelona en plena eclosió contracultural per esdevenir el gran narrador dels seus marges amb novel·les com *Sinatra* o *Derrama whisky sobre tu amigo muerto*, i poemes que remetien a la seva estimada Beat Generation.

Raúl Núñez

Distingible pel seu característic bigoti i pel fet que gairebé sempre anava amb corbata, Raúl Núñez va ser, d'alguna manera, el Bukowski de Barcelona. El narrador dels seus marges, del seu lumpen, dels que han perdut la partida contra la vida i s'arrossegueuen per carrers on el sol no hi toca mai.

Nascut a Buenos Aires el 1946, va viure amb intensitat la potent escena cultural i musical dels 60. *Rompan todo* dels Shakers, els resseguiments del Sandro, talents forjant-se a l'escenari del Juan Sebastian Bar, Palito Ortega tornant de Nashville amb *Amaneceré sin ti*, rock àcid al Teatro Payró, el blues dur dels Vox Dei. Un món estimulante que el nostre home va viure a fons, abans de recalcar a Barcelona el 1971.

«No sé exactament el motiu pel qual va venir a Barcelona. Potser perquè va trobar l'amor, ja que s'hi va casar. Sí que puc dir-te que no sentia cap nostàlgia de Buenos Aires. A mi em parlava del rock dels 60 a la ciutat, de l'ambient cultural i social, però no era el típic emigrant nostàlgic que sospira per tornar», explica Juan Puchades, director de la revista i editorial Efe Eme i amic personal de Núñez. Amb el seu soci i amic, Alfons Cervera, Puchades està recuperant l'obra de l'argentí a través de la línia «Intermitente» de l'editorial.

Poeta ravaler

Durant els anys 70, es va guanyar la vida escrivint relats i algunes peces de crònica contracultural a revistes com *Vibraciones* i *Bésame Mucho* i va desenvolupar la seva faceta com a poeta, publicant poemaris com *Juglarock*, *People* o *Cannabis flan*.

«El vaig conèixer de manera casual, l'estiu del 1978», rememora el barceloní Jim Aubareda, actualment editor a Editorial Base i agitador cultural. «Jo tenia 16 anys i un migdia d'estiu vaig passar a tocar del Zurich, a la plaça Catalunya. M'atura un paio amb bigoti i em diu, amb un marcat accent argentí, "¿Vos gustás de la poesía?", o una cosa semblant. La meua economia era bastant miserable, però recordo que vaig pagar 40 pessetes per un exemplar de *Cannabis flan*».

Raúl Núñez – Foto de Rafa Ramos

A aquell jove impregnat de contracultura i actitud punk aquell poemari el va impressionar. «El vaig espremer. Al contrari del que passava amb Rimbaud o Ginsberg, tenia l'avantatge que ningú no coneixia Raúl Núñez i alguns poemes me'ls vaig arribar a aprendre de memòria».

Jim es trobaria alguna vegada més amb Núñez. «Va ser al bar Marsella. El dia que ens vam retrobar allà, jo portava un llibre de poemes de Gregory Corso i vam estar parlant de la Beat Generation i d'alguns escriptors francesos, el tipus de literatura que solia llegir en aquells dies: Rimbaud, Baudelaire, Verlaine, Apollinaire, Artaud... Des de la meua perspectiva d'aleshores, em va semblar que sabia bastant més que jo del que estàvem parlant. De totes maneres, per a mi, més enllà dels seus textos i tot i l'impacte de *Cannabis flan*, Raúl Núñez va ser com una porta d'entrada a un món, no diria que més adult ni més màgic..., potser, d'alguna manera, més real».

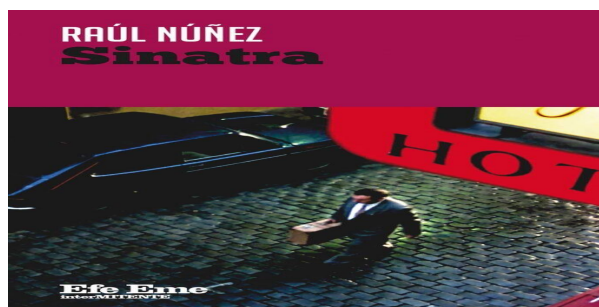
Tot i la seva dipsomania i en contra del que es podria determinar llegint-ne l'obra, l'argentí era molt diferent dels seus herois literaris com Bukowski o Kerouac. «A diferència del tòpic que de vegades l'ha envoltat, que pràcticament el pinta com un sensesostre, Raúl era una persona d'enorme dignitat, extremadament educada i amable, fins i tot molt afectuosa amb els seus amics. Però també reservat, parlava poc i li agradava escoltar. El recordo amb una mirada espurnejant i sempre amb un mig somriure», reivindica Juan Puchades.

Novel·lista de culte

Núñez va debutar com a novel·lista el 1979 amb *Derrama whisky sobre tu amigo muerto*. Una obra que era pura Beat Generation però traslladada als angostos carrers del barri xino. A aquella obra, publicada per la revista *Star* en la seva col·lecció de llibres «Star Books», ja es veien clars quins serien els seus ingredients narratius: misèria, derrota i humor àcid en un marc grotesc que oscil·lava entre el realisme brut i un surrealisme on podien brillar ocasionals centellejos de màgia.

El llibre va fer el soroll adequat entre les generacions més joves d'escriptors, periodistes i crítics literaris del moment, que ja van començar a considerar-lo un autor de referència. Tot i que, per descomptat, encara en un àmbit minoritari centrat en el món contracultural, molt actiu, però petit.

El reconeixement majoritari li havia d'arribar uns anys després, el 1984, amb la seva segona novel·la, *Sinatra*, considerada la seva gran obra i escrita després de passar un parell d'anys a Amsterdam, aquest cop publicada per Anagrama a la mítica col·lecció «Contraseñas». «Aquest llibre sí que va obtenir un impacte important, perquè la seva narrativa anava completament a contracorrent i resultava totalment innovadora. I de fet es va traduir a diversos idiomes i Raúl va passar a ser considerat autor de culte», explica Puchades.

Sinatra – Portada

Les peripècies d'Antonio, porter nocturn d'una miserable pensió del Raval, que oscil·la entre bars, tuguris i carrers que fan olor de pixum i derrota, buscant l'amor en una poeta nana, un cambrer gai, una vídua amargada pel seu fill ultraviolent i un fanàtic religiós, són una història de tristesa i afectes en l'escenari d'una Barcelona que, poc després, sucumbiria sota el somni olímpic.

Sinatra va obrir moltes portes. Ventura Pons va comptar amb Núñez per al guió de la seva pel·lícula, *La rubia del bar*, que també va sortir en forma de llibre el 1987, sempre per Anagrama. I el 1988, l'enyorat Francesc Betriu va filmar la seva adaptació de *Sinatra* amb Alfredo Landa, en el paper d'Antonio, Ana Obregón, Maribel Verdú, Luis Ciges i música del Gato Pérez i de Joaquín Sabina —aquest últim, gran amic de l'autor, també apareixia al film.

Aquell 1988 semblava que res podia aturar Raúl Núñez, autor aplaudit, llegit, traduït a nombrosos idiomes i adaptat al cinema. Tot indicava que la seva estrella havia de seguir brillant amb fulgor en l'horitzó literari, però alguna cosa es va torçar. Irremeiablement.

Fuga a València

«Podríem resumir el fet que deixés Barcelona per establir-se aquí en una crisi existencial després d'un desengany amorós. I la necessitat d'abandonar la Ciutat Comtal, on potser se sentia massa atrapat en un cercle vital del qual no podia escapar. De fet, abans de venir a València va passar una temporada a Madrid, allotjat a casa de Joaquín Sabina. A València hi havia vingut en diverses ocasions i, sobretot, tenia molta relació amb Alfons Cervera, que en principi el va acollir a la seva llar, com un més de la família, i li va buscar la col·laboració per a la revista *Cartelera Túrria*, a més de donar-li un cop de mà per a instal·lar-se pel seu compte», explica Juan Puchades.

Va ser aleshores que es van conèixer. «Va ser una miqueta tòpic, a la barra d'un bar. Tots dos col·laboràvem en la revista *Cartelera Túrria*, però no havíem coincidit a la redacció, encara que sí que freqüentàvem els mateixos bars del barri del Carmen i el tenia vist de la nit. Com a admirador de la seva obra, jo havia quedat amb Alfons Cervera que me'l presentaria, però aquella tarda, en veure'l allà, vaig decidir autopresentar-me. Vam estar xerrant una estona i vam quedar de veure'ns uns dies després». Va ser l'inici d'una grandíssima amistat.

A més dels relats per a revistes com *Diario 16*, *Playboy* o l'esmentada *Cartelera Túrria*, Núñez seguia escrivint narrativa i, tot i que en algun relat va començar a introduir València com a escenari, el gruix de la seva obra seguia ambientant-se a Barcelona. «Era la seva ciutat, el seu paisatge literari. I va continuar sent-ho en la distància».

La seva següent novel·la, *A solas con Betty Boop*, gairebé no va tenir impacte. De res va servir l'èxit de les precedents; aquella història curta d'incest i misèria va sortir el 1989 per una editorial minúscula, Laia, i va tenir una acollida més que minoritària. Com una nota a peu de pàgina en l'obra d'aquell home que gairebé vivia en la indigència, amb la seva inseparable màquina d'escriure, alguns llibres i, això sí, la seva corbata.

Quan estava al capdavant de l'editorial Midons, Puchades va publicar els articles que l'argentí havia anat escrivint per al setmanari valencià *Cartelera Túrria*, a través de la seva secció fixa, *El aullido del mudo*, que va ser l'últim llibre publicat en vida de l'autor.

Quan va morir, la matinada del 7 al 8 de maig de 1996, amb cinquanta anys, els seus companys de redacció de *Cartelera Túrria* van haver de pagar-li el funeral i la incineració. Se n'anava sol, gairebé oblidat abans de temps. Com una ombra que es barreja amb l'opacitat, només trencada per la llum dels bars, d'un d'aquells estrets carrerons de les seves obres.

Últim assalt inesperat

El 2008 alguns amics de l'autor, com Francesc Betriu, Juan Madrid, Juan Marsé, Ventura Pons o Joaquín Sabina, van aconseguir reunir tota la seva obra poètica en el volum *Marihuana para los pájaros*, coordinat per Uberto Stabile. Un d'aquells amics era Alfons Cervera, que ara vol recuperar amb Juan Puchades l'obra narrativa de Raúl Núñez per a Efe Eme. «Ens semblava incompreensible l'oblit en el qual havia caigut», raona Puchades.

Així, els dos amics han anat publicant alguns títols en boniques edicions que fan justícia a l'esperit de les obres. *Derrama whisky sobre tu amigo muerto*, *Sinatra* i *La rubia del bar* tornen a estar disponibles a les llibreries i aviat serà el torn d'*A solas con Betty Boop* i del recull dels seus relats per a diferents capçaleres.

Derrama whisky sobre tu amigo muerto –
Portada

I al mig d'aquest necessari procés d'exhumació literària, la que ha sigut una de les grans sorpreses del 2025: la

publicació de *Fuera de combate*, la novel·la pòstuma de Raúl Núñez, on l'autor no s'està de res. Un policia corrupte, la seva xicota toxicòmana, una travesti sense escrúpols, el seu amant mafiós, un bebè tolit, una mare repressora, una altra mare lluitadora, una verge fanàtica, una dona amb una malformació, un narco, un borbato recalcitrant, un gandul i una vella prostituta protagonitzen aquest relat dur i irònic d'ànimes a la deriva en oceans de merda existencial.

«Raúl va deixar Alfons Cervera com a marmessor, i entre les seves poques pertinences es va trobar amb el manuscrit de *Fuera de combate*. Alfons el va llegir gairebé immediatament, però no va connectar amb aquella història, potser perquè la mort de Raúl era massa recent i ell estava molt tocat. Tampoc va saber bé què fer-ne, i el temps va passar. Quan vam planejar plegats la reedició de la seva obra, va arribar el moment de rellegir-la i, aleshores sí, Alfons es va quedar impactat, no la recordava tan potent, tan complexa, tan rodona. Me la va passar i, efectivament, en aquelles pàgines hi havia el millor Raúl, amb totes les seves claus literàries intactes. Així que de seguida ens vam posar a treballar amb aquell original mecanografiat de 1995».

La de *Fuera de combate* és, d'aquesta manera, la història d'un petit miracle d'última hora, com els que ocorren a les novel·les del Raúl Núñez. Màgia bona gràcies a la qual, després de tres dècades en un calaix, ara es fa per fi justícia a un llibre que completa l'obra del seu autor i ens permet als seus lectors endinsar-nos de nou en el món del Bukowski de Barcelona. L'home de la corbata, el bigoti, l'Olivetti i el got de tub sempre a mig beure.

I el resultat és un *knockout* esplèndid i inesperat.

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre un butlletí amb els nous articles que publiquem envia'ns el teu correu electrònic i et subscriuràs a la Newsletter de Quadern.

Quadern de les ideesCapital Natural

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avís legal i política de privacitat](#).

[Alberto Valle](#)

Barceloní collita de 1977, Alberto Valle és escriptor i periodista. A més de per a Quadern de les idees..., escriu per a altres capçaleres com The New Barcelona Post o Ruta66 sobre temes de literatura i música, i està ficat en l'organització i dinamització d'esdeveniments i actes culturals: xerrades, taules [...]

[Llegir més](#)